

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.4.2024.AK

**Pani
Ewa Mykała
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubaniu
ul. Jarosława Dąbrowskiego 18
59-800 Lubań**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 4 października 2024 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, dnia 18 października 2024 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Ewa Mykała zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubaniu od dnia 1 stycznia 2004 r. (dowód: akta kontroli, str. 31-32)
Zakres kontroli	Ocena realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz kwalifikacje zawodowe pracowników. Okres objęty kontrolą od dnia 1.01.2023 r. do dnia 28.08.2024 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ¹ , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ² Plan kontroli na II półrocze 2024 r. (KO-KZ.430.2.2024.RG) zatwierdzony w dniu 25 czerwca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 28 sierpnia 2024 r. do dnia 23 września 2024 r.
Kontrolerzy	1. Agnieszka Kukuryka-Szymuś – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.27.2024.AK z dnia 19 sierpnia 2024 r., 2. Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.28.2024.AK z dnia 19 sierpnia 2024 r. (dowód: akta kontroli, str. 9-12)

¹ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, dalej „ustawa o pomocy społecznej”

² Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm., dalej „rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Ewa Mykała - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubaniu.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubaniu w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego do 31.12.2023 r. (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Kierownik GOPS w Lubaniu na podstawie imiennego upoważnienia Wójta Gminy Lubań wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³.

Wójt Gminy Lubań w drodze upoważnienia Nr 17/2023 r. z dnia 1 sierpnia 2023 r. upoważnił Panią Grażynę Hadam oraz w drodze upoważnienia Nr 22/2024 z dnia 10 lipca 2024 r. Panią Magdalenę Gancarz-Prorok do załatwiania spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom

³ t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146, dalej „ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”

i innym niż ubezpieczeni, o których mowa w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W odniesieniu do powyższych okoliczności stwierdzić należy, że zgodnie z art. 54 ust. 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wójt (burmistrz, prezydent) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) - dyrektora centrum usług społecznych, do załatwiania spraw i wydawania decyzji w jego imieniu dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Niniejszy przepis prawa nie deleguje uprawnień do realizacji zadań na innych niż Kierownik pracowników Ośrodka.

Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym przez Zastępcę Głównego Księgowego w okresie objętym kontrolą nie było decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydanych z upoważnienia Wójta Gminy przez wskazanych wyżej pracowników GOPS.

Gmina Lubań nie prowadziła na swoim terenie mieszkania chronionego, a od 1.11.2023 r. mieszkania treningowego lub wspomaganego (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Brak mieszkania treningowego lub wspomaganego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 oraz 16a ustawy o pomocy społecznej nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Zastępca Głównego Księgowego Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Lubań nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a, 3a, 3b ustawy o pomocy społecznej dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Zastępca Głównego Księgowego Ośrodka, w okresie objętym kontrolą brak było wniosków o udzielenie wsparcia w tym zakresie.

Gmina Lubań nie prowadzi na swoim terenie domu pomocy społecznej ani ośrodka wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6, 9 i 10 ustawy o pomocy społecznej, dotyczące:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego - zadanie realizowane od 1 stycznia 2024 r. (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Zastępca Głównego Księgowego Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o taką pomoc.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej). Zastępca Głównego Księgowego Ośrodka poinformował, m.in., że na terenie miasta Lubań znajdują się Warsztaty Terapii Zajęciowej, do których osoba wymagająca wsparcia może zostać dowieziona przez samochód służbowy Urzędu Gminy. Obecnie nie uczestniczy w nich żaden mieszkaniec Gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

W okresie objętym kontrolą Kierownik GOPS w Lubaniu nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne, ale pracownicy Ośrodka udzielali informacji o sposobie ich wytaczania (art. 110 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy oraz ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, ale jak poinformował Zastępca Głównego Księgowego Ośrodka wszystkie osoby zgłaszające się do Ośrodka, zarówno pragnące skorzystać ze świadczeń pomocy, jak i potrzebujące tylko wsparcia w ramach pracy socjalnej informowane są o możliwości wystąpienia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, czy Komisji przy PCPR Lubań z wnioskiem o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Pracownik socjalny udziela informacji na temat miejsca złożenia wniosku, przysługujących prawach oraz pomaga osobie zainteresowanej w napisaniu takiego wniosku. W sytuacjach trudnych informuje o możliwości skorzystania z bezpłatnej porady prawnej prawnika działającego przy PCPR Lubań, czy prawnika przy Urzędzie Gminy Lubań. Pracownicy Ośrodka dysponują gotowymi wzorami druków do wypełnienia, które udostępniają osobom zgłaszającym się do Ośrodka (art. 110 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej).

Kierownik GOPS w Lubaniu składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu realizuje wypłatę świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁴.

Kierownik GOPS w Lubaniu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy o pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku i przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (3 osoby/3 etaty). Dodatek, o którym wyżej mowa nie jest uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁵.

W aktach osobowych pracowników socjalnych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Lubań zamieszkałą przez 6 321 mieszkańców, w tym 56 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (wg stanu na dzień 31.12.2023 r. oraz 6 307 mieszkańców, w tym 38 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień kontroli). W Gminnym Ośrodku

⁴ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm., dalej „specustawa”

⁵ t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 ze zm.

Pomocy Społecznej w Lubaniu na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu, na dzień kontroli spełnia wskaźnik, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że wszyscy pracownicy socjalni, w pkt 17 zakresu czynności mają wpisana obsługę programu „Dodatki Mieszkaniowe” (wydawanie i przyjmowanie wniosków, analizowanie i weryfikowanie wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, redagowanie i sporządzanie decyzji administracyjnych).

Zatrudnienie pracowników socjalnych we wskazanych proporcjach daje gwarancję wykonywania pracy socjalnej w sposób efektywny i co najważniejsze, skuteczny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych osób korzystających z tej formy wsparcia oferowanej przez system pomocy społecznej. W związku z tym bardzo ważnym elementem polityki społecznej na szczeblu lokalnym (gminnym) jest utrzymanie zatrudnienia pracowników socjalnych w proporcjach określonych w przedmiotowym przepisie prawnym. Utrzymanie zatrudnienia na wskazanym minimalnym poziomie daje szansę na odpowiednie – profesjonalne wsparcie osób lub rodzin znajdujących się w kryzysie, czego efektem może być całkowite usamodzielnienie się osoby lub rodziny, finansowe lub emocjonalne, a tym samym uniezależnienie się od systemu pomocy społecznej na dłuższy okres czasu.

Praca socjalna polega przede wszystkim na wspieraniu osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych.

Mając powyższe na uwadze należy zaznaczyć, że realizacja innych zadań nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Wykonywanie dodatkowych zadań nie powinno odbywać się kosztem pracy socjalnej z klientem, która w tym czasie mogłaby być prowadzona.

Katalog zadań pracownika socjalnego określa art. 119 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wśród 10 wymienionych w nim punktów żaden nie wskazuje obsługi programu „Dodatki Mieszkaniowe” a) wydawanie i przyjmowanie wniosków, b) analizowanie i weryfikowanie wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, c) redagowanie i sporządzanie decyzji administracyjnych.

Zgodnie z informacją Zastępcy Głównego Księgowego Ośrodka w latach 2023-2024 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz prowadzenie postępowań w sprawie jego przyznania realizowane było przez pracownika działu świadczeń rodzinnych. W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni, pomimo wpisu w zakresie czynności, nie realizowali niniejszych zadań.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że określone przez ustawodawcę proporcje

w zatrudnieniu pracowników socjalnych zostały zachowane.

W dniu 9.10.2024 r. przesłano do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego Porozumienia z dnia 17.09.2024 r. zmieniające warunki umowy o pracę w przedmiocie powierzonych pracownikom socjalnym zakresów czynności, z których wynika, iż pracownicy socjalni począwszy od 17 września 2024 r. nie obsługują programu „Dodatki Mieszkaniowe” (wydawanie i przyjmowanie wniosków, analizowanie i weryfikowanie wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, redagowanie i sporządzanie decyzji administracyjnych).

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W zakresie realizacji zadań dotyczących udzielania schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że umowa Nr 1/2024 z dnia 2.01.2024 r., obowiązująca w okresie od dnia 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r., której przedmiotem jest zapewnienie schronienia 2 osobom w Schronisku dla bezdomnych im. Świętego Brata Alberta z siedzibą w Leśnej przy ul. Baworowo 18F, 59-820 Leśna, nie została zgłoszona do rejestru miejsc, w których Gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach i ogrzewalniach prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego w terminie określonym w art. 48a ust. 11c ustawy o pomocy społecznej.

Gmina, która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny zgłasza ten fakt do rejestru Wojewody. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem gmina zgłasza Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania, o czym stanowi art. 48a ust. 11c ustawy o pomocy społecznej. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach ma na celu zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obligatoryjnego zadania, określonego w art. 17 ust.1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględniać zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48a ust.11a ustawy o pomocy społecznej.

W zakresie sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniu rocznym MRPiPS-3 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2023 r. stwierdzono, że:
 - w dziale 2 „Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną” w wierszu 9 „kontrakt socjalny część B” Ośrodek wykazał liczbę 0 w sytuacji gdy w 2023 r. zawarł 9 kontraktów socjalnych typu B, którymi objął 9 osób.
2. W sprawozdaniu rocznym MRPiPS-3 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2023 r. stwierdzono, że:
 - w dziale 3 „Powody przyznania pomocy społecznej” w wierszu 16 „Trudności

w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego” Ośrodek wykazał liczbę 2 w sytuacji gdy w 2023 r. nie udzielał pomocy z tego powodu.

W odniesieniu do wyżej wymienionych nieprawidłowości stwierdzić należy, że dane zawarte w sprawozdaniu nie są spójne ze stanem faktycznym. Sprawozdawczość przekazywana do Wojewody powinna być sporządzana w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniu winny być wykazywane dane zgodne ze stanem faktycznym (art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej).

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania świadczeń z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach, dotyczących przyznania osobom dorosłym zasiłku celowego na zakup żywności z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2018-2023 oraz na lata 2023-2028 - w podstawach prawnych decyzji administracyjnych powoływano art. 48b ust. 2 i 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczący, odpowiednio, pomocy w postaci jednego gorącego posiłku i pomocy w formie rzeczowej w postaci produktów żywnościowych oraz w uzasadnieniach niniejszych decyzji art. 17 ust. 1 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej dotyczący dożywiania dzieci i art. 48 pkt 4 i 5 ww. ustawy nieposiadający punktów.

Art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶ wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna, rozstrzygnięcie i uzasadnienie. Pierwszy z wymienionych elementów powinien zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji. Uzasadnienie zaś winno wyjaśniać podstawę prawną decyzji. Dlatego też należy przywoływać w nim treść przepisów prawa, które legły u podstaw wydania decyzji. Powyższe służy temu, aby Strona dowiedziała się dlaczego z prawnego punktu widzenia zapadło takie, a nie inne rozstrzygnięcie organu. Powinno być sformułowana ze szczególną dbałością o poprawność zawartych w nim danych, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
2. Nieterminowe zgłoszenie do Rejestru Wojewody danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia.
3. Nierzetelne sporządzenie sprawozdania MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach.
4. Błędne powołanie podstawy prawnej i uzasadnienia w decyzjach administracyjnych przyznających osobom dorosłym świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup żywności z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2018-2023 oraz na lata 2023-2028.

⁶ t. j. Dz. U. z 2024 poz. 572, dalej „k.p.a.”

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: 31.12.2025 r.
2. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zgłaszać Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania.
Podstawa prawna: art. 48a ust. 11a, b, c ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.
Podstawa prawna: art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. Uzasadnienie decyzji formułować ze szczególną dbałością o rzetelne i prawidłowe przywoływanie w nim danych, tak aby wyjaśniały one podstawę prawną decyzji i były zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Wskazywać w nim fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody na których się oparł oraz przyczyny z powodu, których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4, pkt 6 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Lubań, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Lubań
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Manika Kwil-Szczypińska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
Ewelina Zygmunt